

Program merytoryczny *Konkursu wiedzy o Mazowszu*

Załącznik nr 1 do *Regulaminu Konkursu wiedzy o Mazowszu* dla uczniów klas IV-VIII
szkół podstawowych województwa mazowieckiego w roku szkolnym 2025/2026

I. Cele ogólne, w tym kształtowane postawy i wartości:

- zdobycie interdyscyplinarnej wiedzy o regionie,
- szacunek dla dorobku kulturowego i zasobów przyrodniczych Mazowsza jako integralnej części narodowego i światowego dziedzictwa,
- poczucie więzi z regionem,
- samodzielne pozyskiwanie informacji,
- poszukiwanie, porządkowanie, krytyczna analiza i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł,
- podejmowanie społecznej aktywności,
- praca zespołowa,
- uznanie dla dokonań rówieśników w rywalizacji i współpracy.

II. Wymagania konkursowe

Na wszystkich etapach Konkursu uczniowie powinni wykazać się wiedzą o Mazowszu i umiejętnościami określonymi w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej kl. IV – VIII¹ w zakresie przedmiotów: język polski, muzyka, plastyka, historia, wiedza o społeczeństwie, biologia, geografia oraz podstawowymi umiejętnościami matematycznymi. Od uczestnika Konkursu wymaga się również znajomości zagadnień ujętych we wskazanej literaturze. Zawiera ona zakres wiedzy o regionie wykraczający poza podstawę programową.

Sprawdzeniem wiedzy i umiejętności jest również realizacja projektu edukacyjnego na temat Mazowsza.

III. Zakres merytoryczny Konkursu

Na wszystkich etapach konkursu literaturę podstawową stanowi publikacja Samorządu Województwa Mazowieckiego

- *Mazowsze wczoraj, dziś i jutro*, Warszawa 2018 r. –podręcznik dostępny jest w Internecie w formie pdf

http://konkursy.mscdn.pl/images/konkursy2022/wom/publikacje/mazowsze_wczoraj_dzi_s_jutro.pdf

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (...) – Dz. U. z 24 lutego 2017 r., poz. 356.

Etap I (szkolny)

1. Realizacja projektu edukacyjnego

Specyfikacja:

- tematyka związana z regionem,
- temat przewodni VIII edycji: *Mazowsze serce Polski. 500-lecie włączenia Mazowsza do Królestwa Polskiego*,
- ujęcie zagadnień w perspektywie przedmiotowej lub wielopremiotowej,
- samodzielność uczniów na wszystkich etapach pracy projektowej,
- rodzaj projektu: badawczy, akcji, ewentualnie mieszany,
- sposób realizacji: dowolny,
- czas trwania: od 1 tygodnia do 2 miesięcy,
- termin realizacji: między 30.09.2025 r. a 19.12.2025 r.,
- liczebność grupy: 3 – 5 osób.
- opiekun projektu: 1 osoba koordynująca prace projektowe, pozostali nauczyciele – oznaczeni jako wspomagający.

2. Test pisemny obejmujący wymagania zawarte w podstawie programowej oraz podstawowe zagadnienia z zakresu szeroko pojętej kultury, historii, geografii oraz przyrody Mazowsza:

- symbole województwa i głównych miast na Mazowszu,
- położenie i środowisko przyrodnicze,
- podstawowe informacje z historii regionu,
- główne atrakcje turystyczne,
- wielcy Mazowszanie.

Literatura uzupełniająca: Mazowsze Oficjalny Serwis Turystyczny: Atrakcje turystyczne

- *Sztuka i kultura* <https://mazowsze.travel/kategoria-odkryj/sztuka-i-kultura/>

- *Wielka historia* <https://mazowsze.travel/kategoria-odkryj/wielka-historia/>

Etap II (rejonowy)

1. Test pisemny obejmujący wymagania zawarte w podstawie programowej, zakres tematyczny I etapu oraz dodatkowo następujące zagadnienia:

- przyroda regionu i jej przekształcenia,
- dzieje regionu (Mazowsze książęce, Mazowsze w Koronie, Mazowsze pod zaborami),
- mieszkańcy Mazowsza,
- literackie wędrówki po Mazowszu,
- Samorząd Województwa Mazowieckiego.

Literatura uzupełniająca:

- *Mazowiecki Szlak Literacki* <http://msl.nogravity.io/>

- *Szlak Książąt Mazowieckich* <https://mazowsze.travel/kategoria-weekend/szlaki-tematyczne/szlak-ksiazat-mazowieckich/>

Etap III (województwi)

1. **Test pisemny** obejmujący wymagania zawarte w podstawie programowej, zakres tematyczny I, II etapu oraz dodatkowo następujące zagadnienia:

- dzieje regionu (Mazowsze w XX wieku),
- Mazowsze dzisiaj – życie społeczne i gospodarcze,
- instytucje publiczne województwa mazowieckiego,
- innowacyjne Mazowsze i wykorzystanie funduszy unijnych,
- Mazowsze w filmie.

Literatura uzupełniająca:

- Aktualne statystyki <https://www.polskawliczbach.pl/mazowieckie>
- 20 lat w UE – informacja prasowa Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych https://mazovia.pl/pl/dla_mediow/informacje_prasowe/37-tys-zrealizowanych-projektow-na-mazowszu-dzieki-ue.html
- Przewodnik *Industrialne Mazowsze* https://modanamazowsze.pl/przewodnik_turystyczny_industrialne_mazowsze_MR_OT.pdf
- *Mazowsze na filmowo* <https://mazowsze.travel/kategoria-weekend/szlaki-tematyczne/mazowsze-na-filmowo/>